

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa U. S.A. z siedzibą w K.
przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Ministra Rozwoju i
Finansów
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 7 lutego 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 5 kwietnia 2016 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od strony powodowej na rzecz Skarbu Państwa - Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 7200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 kwietnia 2016 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację strony powodowej od wyroku Sądu pierwszej instancji oddalającego powództwo U. S.A. w K. przeciwko Skarbowi Państwa: Ministrowi Skarbu Państwa i Ministrowi Infrastruktury i Budownictwa o zasądzenie kwoty 1 472 135,42 zł z ustawowymi odsetkami tytułem naprawienia szkody wyrządzonej wydaniem niezgodnej z Konstytucją RP ustawy z dnia 28 czerwca 2012 r. o spłacie niektórych niezaspokojonych należności przedsiębiorców, wynikających z realizacji udzielonych zamówień publicznych (Dz. U. z 2012 r., poz. 891, ze zm. - dalej: „ustawa z dnia 28 czerwca 2012 r.”).

Sąd Apelacyjny stwierdził, że nie zaistniała przesłanka bezprawności warunkująca odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa na podstawie art. 417¹ § 1 k.c., bowiem Trybunał Konstytucyjny stwierdzając w wyroku z dnia 18 czerwca 2013 r., K 37/12 (OTK-A 2013/5/60) niezgodność z art. 64 ust. 2 w zw. z art. 32 ust. 1 i art. 2 Konstytucji przepisu art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 28 czerwca 2012 r. w zakresie w jakim za przedsiębiorcę uznaje jedynie przedsiębiorcę spełniającego wymagania tylko dla mikroprzedsiębiorcy, małego lub średniego przedsiębiorcy, wskazał jednocześnie, że taka formuła wyroku nie tworzy dla pominiętych w powyższej ustawie tzw. dużych przedsiębiorców (jakim jest powód) odrębnej podstawy prawnej dochodzenia roszczeń o spłatę niezaspokojonych należności od GDDKiA ani nie uzasadnia wznawiania bądź unieważniania toczących się postępowań przewidzianych w tej ustawie o spłatę należności. Sąd Apelacyjny podkreślił, że powyższy wyrok Trybunału nie rodził dla dużych przedsiębiorców żadnych roszczeń odszkodowawczych wobec Skarbu Państwa a stanowił jedynie wskazanie dla ustawodawcy o konieczności zmiany ustawy w tym zakresie. Wskazanie to zostało wykonane ustawą z dnia 30 maja 2014 r. (Dz. U. z 2014 r., poz. 929) nowelizującą ustawę z dnia 28 czerwca 2012 r. we wskazanym kierunku. Przepisy ustawy nowelizującej nie stały się przedmiotem zarzutów strony powodowej, jak również nie było podstaw do badania roszczenia w innych aspektach, w tym np. jako roszczenia o odszkodowanie za zaniechanie legislacyjne.

Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, z uwagi na to, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne powodujące potrzebę wykładni przepisów prawa wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Zdaniem skarżącego istotne zagadnienia sprowadzają się do trzech pytań: „1. Czy wyrok Trybunału Konstytucyjnego stwierdzający niezgodność przepisu ustawy z Konstytucją w zakresie, w jakim przepis ten pomija określoną treść normatywną, i nieskutkujący uchynieniem niekonstytucyjnego przepisu (tzw. wyrok zakresowy stwierdzający niekonstytucyjność pominięcia prawodawczego) może stanowić prejudykat do dochodzenia roszczenia o naprawienie szkody na podstawie art. 417¹ § 1 k.c., czy też takim prejudykatem jest wyłącznie wyrok Trybunału Konstytucyjnego stwierdzający niezgodność przepisu ustawy z Konstytucją i orzekający jednocześnie o utracie mocy przez niekonstytucyjny przepis? 2. Czy wyrok Trybunału Konstytucyjnego stwierdzający niezgodność aktu normatywnego z Konstytucją, w szczególności wyrok stwierdzający niekonstytucyjność pominięcia prawodawczego, w którym Trybunał Konstytucyjny nie odroczył utraty mocy przez niekonstytucyjny przepis na podstawie art. 190 ust. 3 Konstytucji, wywiera skutki od momentu wydania (*ex tunc*) czy od momentu ogłoszenia wyroku (*ex nunc*)? 3. Czy samo wydanie aktu normatywnego zawierającego niekonstytucyjny przepis może być zdarzeniem wywołującym szkodę dla potrzeb ustalenia odpowiedzialności na podstawie art. 417¹ § 1 k.c., czy też zdarzeniem takim jest dopiero zastosowanie niekonstytucyjnego przepisu wobec podmiotu występującego z roszczeniem odszkodowawczym?”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z jednolitym i utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., powinien w wyodrębnionym wywodzie prawnym przedstawić występujące w sprawie zagadnienie prawne przez jego odpowiednie sformułowanie jako abstrakcyjnego pytania dotyczącego określonego problemu prawnego, wskazać przepis prawa, na tle którego powstało, przedstawić kontrowersje i rozbieżne oceny prawne, jakie zagadnienie to wywołuje oraz wykazać, że mają one poważny

charakter, a mimo to nie zostały jeszcze rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy, co jest konieczne nie tylko w celu prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, lecz także dla rozwoju judykatury. W razie powołania się na potrzebę wykładni przepisu prawa, skarżący powinien wskazać przepis wymagający wykładni, określić jej konieczny zakres, przedstawić w pogłębionym wywodzie prawnym wątpliwości interpretacyjne jakie przepis ten budzi i wykazać, że mają one poważny charakter wymagający zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy w celu ujednolicenia orzecznictwa sądowego lub przedstawić rozbieżne orzeczenia sądowe powstałe w wyniku dokonania różnej wykładni określonego przepisu prawa (porównaj między innymi postanowienia z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11, z dnia 7 czerwca 2005 r. V CZ 102/02, z dnia 28 marca 2007 r. II CSK 84/07 i z dnia 8 lipca 2008 r. I CSK 111/08, nie publ.).

Tak zdefiniowane przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. nie pokrywają się w swoich zakresach. Nie można zatem traktować ich zamiennie ani równoważnie i twierdzić, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawnego i jednocześnie - wykorzystując ten sam przepis prawa oraz problem prawny - powoływać się na występowanie rozbieżności interpretacyjnych w orzecznictwie sądowym. Jeżeli bowiem Sąd Najwyższy ma rozstrzygnąć nowe, jeszcze nie rozstrzygnięte zagadnienie prawne, oznacza to, że na tle przepisu stanowiącego podstawę tego zagadnienia nie ujawniły się jeszcze rozbieżności w orzecznictwie w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2013 r., III SK 39/12, LEX nr 1482415).

Analiza uzasadnienia wniosku strony powodowej o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje, że po pierwsze potraktowała ona zamiennie przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., do czego nie było podstaw, a po wtóre nie wykazała występowania w sprawie żadnej z tych przesłanek.

Pomijając to, że trzecie pytanie nie odnosi się do stanu faktycznego sprawy i odpowiedź na nie miałyby znaczenia dla jej rozstrzygnięcia, przede wszystkim trzeba stwierdzić, że przedstawione przez powódkę wątpliwości były już przedmiotem licznych wypowiedzi zarówno w orzecznictwie Sądu Najwyższego jak

i Trybunału Konstytucyjnego, co wynika wprost także z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w którym przytoczono większość tych judykatów. Orzeczenia te wyjaśniły w dostateczny sposób wątpliwości wyrażone w pytaniach, a skarżąca nie przedstawiła argumentów zdolnych podważyć stanowisko w nich zajęte. Nie wykazała też, że występują w tych orzeczeniach istotne różnice w wykładni wskazanych przez nią przepisów prawa ani rozbieżności w tym zakresie w orzecznictwie sądów powszechnych. W szczególności nie przedstawiła argumentów, które mogłyby podważyć określony i wyjaśniony przez sam Trybunał Konstytucyjny charakter, zakres i skutki wyroku z dnia 18 czerwca 2013 r. K 37/12 i wywiedzione z tego stanowisko Sądu Apelacyjnego o braku podstaw do konstruowania na gruncie tego wyroku roszczenia odszkodowawczego sformułowanego przez powódkę. Nie odniosła się również do faktu usunięcia przez ustawodawcę we wskazanej wyżej ustawie nowelizującej pominięcia prawodawczego wytkniętego przez Trybunał ani do skutków uregulowań międzyczasowych zawartych w tej ustawie dla ewentualnych roszczeń odszkodowawczych tzw. dużych przedsiębiorców.

Biorąc wszystko to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

Zgodnie z art. 6 ust.4 i 5 oraz art. 36 ust.3 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz.U. z 2016 r., poz. 2259) oraz art. 2 i art. 23 pkt 1 i 7 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2016 r., poz. 2260) w związku z § 1 ust. 1 i 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 września 2016r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju i Finansów (Dz. U. z 2016r., poz. 1595) – od dnia 1 stycznia 2017 r. Skarb Państwa jest w niniejszej sprawie reprezentowany przez Ministra Rozwoju i Finansów.

aj

l.n

